పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా సహాయం

మన దేశ స్వాతంత్ర్య, సంరక్షణలకు ముప్పు

ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోడానికి ఐక్య జాతీయ- ప్రజా సమీకరణ అవసరం

భారత దేశ రక్షణకు ప్రమాదం కల్గించే విదేశ ప్రభుత్వ చర్య ఏదన్నా వుంటే, అది నిస్సందేహంగా పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా యిస్తున్న సైనిక సహాయమే ఓడ తో అమెరికా పాకిస్తాన్‌కు చేరవేసున్న ఆయుధ సామగ్రి ప్రతిదీ మనకు ప్రమాదాన్ని ఎక్కువ జేస్తోంది ఇప్పుడు చుట్టుపరిసరాల్లో ఎట్టపగ్గాలు లేని సైనిక నియంత్రృత్వం తాండవించు తూండడ వల్ల మన తీవ్ర ప్రమాద పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నాం "అప్రమత్తులమై" ఉండాలని ప్రధాని నెహ్రూ ఉద్బోధించారు కాని అప్రమత్తతకంటె కూడా ఇంకా అధికమైన చర్య ఇప్పుడవసరం

మామూలు రాజ్యాంగబద్ధ ప్రభుత్వం అనే పటమంటూ లేకుండా సైనికులే పాకిస్తాన్‌లో నేడు కనిపించుతున్నారు తిరుగుబాటు ప్రకటించిన అయూబ్ ఖాన్ సమే కాని అలా అని నిర్లక్ష్యం చేయరాదు దానికి కొనసాగింపుగా అమెరికాలోని 'ఇండియా లీగ్' అధ్యక్షుడు జె కె సింగ్ "న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్" ద్వారా తెలియజేసిన విషయాలు తీవ్రంగా పరిశీలించాలి

1958 నవంబరు 11 న తేదీన 'న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్'లో కిసింగ్ ఇచ్చిన వార్తలో "పాకిస్తాన్‌లో అమెరికా అర్థ మిలియన్ డాలర్లు సైనిక సామగ్రి గుట్టుగా చిందని అనధికార వార్త" అన్నట్లు వార్త ప్రచురించింది ఇలా చెప్పడానికి అతను ఒక కారణం కూడా చూపాడు అతను లాలించదగ్గదే ఏమంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయం కాదు నియంత్రృత్వం ఎంత కొద్దిగా హితం, నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తించుతుందో ఈ ప్రకటన స్పష్టం చేస్తుంది అయూబ్ ఖాన్ నోటిమీదుగా అమెరికా ఆయుధాలే మాటా మాడుతున్న విషయాలైన ఎంతో మరణ గోడుడు

పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా అందిస్తున్న ఆయుధాలు సరఫరా యే ఆయూబ్ ఖాన్ రాజ్యం ఏర్పడటానికి చాలకు కారణం అని గట్టిగా చెప్పవచ్చు పాకిస్తాన్ అంతర్గత వ్యవహారాలలో ఏర్పడ్డ లోటే జోక్యం ఈ దేశపు కొన్ని ఫలితమే తనియంత్రృత్వం అమెరికా పత్రిక "న్యూ రిపబ్లిక్" అంగీకరించిన ఒక విషయాన్ని మనం మనించాలి ఆపత్రిక డిసెంబర్ 10 న తేదీన ఇలా వ్రాసింది "నాలుగు సంవత్సరాల అమెరికా సైనిక సహాయం అతని (అయూబ్ ఖాన్) అధికారాన్ని, అతని సైనికుల అధికారాన్ని పెంపొందించింది" అందుచే ఇప్పుడు అమెరికా ఆయుధాల సప్లయి ని గురించే మనం ఆలోచించాలి ఇలా అమెరికా ఆయుధాల సరఫ పాకిస్తాన్ అంతరంగిక విషయాలలో జోక్యం మూ లేకపోయినట్లయితే, భారత - పాకిస్తాన్ సంబంధాలు మరో రకంగా రూపొందివుండేవి

తిరిగి హెచ్చరిస్తున్నాం!

కాలు గెండ్లక్రితం అమెరికా-పాకిస్తాన్ ఒడంబడికపై సంతకాలు జరిగినట్లు తెలియగానే, ఈ ఒడంబడికవల్ల భారత దేశానికి-పాకిస్తాన్ స్వీయ భవిష్యత్తుకూడా-తిరిగే ప్రమాదాలను గురించి మన్యానిష్టులర గట్టిగా హెచ్చరించారు పాకిస్తాన్‌లోని అమెరికా ఆయుధాలవలన ప్రమాదం విపరీతంగా పెరిగిందన్న విషయాన్ని భారతదేశ వినాశం కోరితే తప్ప మనం తక్కువ అంచనా వేయలేం జనరల్ అయూబ్ ఖాన్ నేడు విశృంఖల విహారం చేస్తున్న పాకిస్తాన్‌లో అమెరికా నిల్వచేసిన ఆయుధ బలం వల్లనే, జనరల్ అయూబ్ ఖాన్ దురాక్రమణ శక్తికి, అతని దుస్సాహస చర్యలకూ ప్రోద్బలం లభించింది

పాకిస్తాన్‌కు తప్పక ఆయుధాలు, సైనిక సరుకులు కొత్తవి ఎంతో అధికంగా కొల్లడించలేదు కాని, అన్నిరకాల అత్యంత ఆధునిక ఆయుధాలు పాకిస్తాన్‌కు దానం కావాలన్న విషయం బహిరంగ రహస్యమే పాకిస్తాన్‌లో నేడు కనిపించుతూన్న తిరుగుబాటు ప్రకటన ప్రధాని నెహ్రూ ఆలా అని నిర్లక్ష్యం చేయరాదు దానికి కొనసాగింపుగా అమెరికాలోని 'ఇండియా లీగ్' అధ్యక్షుడు జె కె సింగ్ "న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్" ద్వారా తెలియజేసిన విషయాలు తీవ్రంగా పరిశీలించాలి

1958 నవంబరు 11 న తేదీన 'న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్'లో కిసింగ్ ఇచ్చిన వార్తలో "పాకిస్తాన్‌లో అమెరికా అర్థ మిలియన్ డాలర్లు సైనిక సామగ్రి గుట్టుగా చిందని అనధికార వార్త" అన్నట్లు వార్త ప్రచురించింది ఇలా చెప్పడానికి అతను ఒక కారణం కూడా చూపాడు అతను లాలించదగ్గదే ఏమంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయం కాదు నియంత్రృత్వం ఎంత కొద్దిగా హితం, నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తించుతుందో ఈ ప్రకటన స్పష్టం చేస్తుంది ఇప్పుడు చుట్టుపరిసరాల్లో ఎట్టపగ్గాలు లేని సైనిక నియంత్రృత్వం తాండవించుతూండడ వల్ల మన తీవ్ర ప్రమాద పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నాం "అప్రమత్తులమై" ఉండాలని ప్రధాని నెహ్రూ ఉద్బోధించారు కాని అప్రమత్తతకంటె కూడా ఇంకా అధికమైన చర్య ఇప్పుడవసరం

మామూలు రాజ్యాంగబద్ధ ప్రభుత్వం అనే పటమంటూ లేకుండా సైనికులే పాకిస్తాన్‌లో నేడు కనిపించుతూన్నారు తిరుగుబాటు ప్రకటన ప్రధాని నెహ్రూ ఆలా అని నిర్లక్ష్యం చేయరాదు దానికి కొనసాగింపుగా అమెరికాలోని 'ఇండియా లీగ్' అధ్యక్షుడు జె కె సింగ్ "న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్" ద్వారా తెలియజేసిన విషయాలు తీవ్రంగా పరిశీలించాలి

1958 నవంబరు 11 న తేదీన 'న్యూయార్క్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్'లో కిసింగ్ ఇచ్చిన వార్తలో "పాకిస్తాన్‌లో అమెరికా అర్థ మిలియన్ డాలర్లు సైనిక సామగ్రి గుట్టుగా చిందని అనధికార వార్త" అన్నట్లు వార్త ప్రచురించింది ఇలా చెప్పడానికి అతను ఒక కారణం కూడా చూపాడు అతను లాలించదగ్గదే ఏమంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయం కాదు నియంత్రృత్వం ఎంత కొద్దిగా హితం, నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తించుతుందో ఈ ప్రకటన స్పష్టం చేస్తుంది ఇప్పుడు చుట్టుపరిసరాల్లో ఎట్టపగ్గాలు లేని సైనిక నియంత్రృత్వం తాండవించుతూండడ వల్ల మన తీవ్ర ప్రమాద పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నాం "అప్రమత్తులమై" ఉండాలని ప్రధాని నెహ్రూ ఉద్బోధించారు కాని అప్రమత్తతకంటె కూడా ఇంకా అధికమైన చర్య ఇప్పుడవసరం

ఈ ఒడ బడికలు మనకు వ్యతిరేకంగానే

బాగ్దాదు కూటమి, ఆగ్నేయ ఆసియా కూటమి, ప్రత్యక్షంగా ఇండోనేషియా భారతదేశం, ఐక్య అరబ్ రిపబ్లిక్ మద్దతుగా, - ఆఫ్రో-ఆసియా దేశాలలో ఏ పక్షమూ చేరని ఈ దేశాలకు వ్యతిరేకంగా - ఉద్దేశించి పన్నబడి వున్నాయి బాగ్దాదు కూటమి కాడి లక్ష్యం ముఖ్యంగా భారతదేశమే ఈ రెండు ఒడ బడి లు, గాజీకుండంగా ఒత్తిడి తేడానికి, కోయం కలుగచేసుకోడానికి, కుట్రలకు, దురాక్రమణకు పాథకాలు ఇండోనేషియా రిపబ్లిక్‌కు ద్రోహులు పెట్టిన తిరుగుబాటుదారులకు హోయాన్ని అతిశయంగా అందించిన అమెరికా సామ్రాజ్యవాదుల చర్యలు ఈ విషయాన్నే రుజువు చేస్తున్నాయి బోర్డాస్, లిబ కోలపై నడయాత్రలు కూడా ఇదే రుజువు చేస్తున్నాయి

భారతదేశానికేమీ ఫర్వా లేదనీ, ఆగ్నేయాసియా కూటమి బాగ్దాద్ ఒడంబడికా చైనా ప్రజారిపబ్లిక్ యితర "సోషలిస్టు దేశాలపై దాడికి మాత్రమే వుద్దేశింపబడినవనీ, మనం భావించకూడదు బ్రిటిష్, అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు, ముఖ్యంగా అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు ప్రోత్సహించి, నిర్మించి, సహాయపడి ఏర్పరచిన దురాక్రమణ ఒడంబడికలు భారతదేశాన్నదు కొంటున్నాయి.

ఈ పనులను మరీ, తనవిధంగా ఇం ఎదుర్కొనవలసి వుంది పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా ఆయుధ సరఫరాను, బాగ్దాద్, ఆగ్నేయ ఆసియా కూటములను భారతదేశం వ్యతిరేకించుతుందని ఊహించే పునరుద్ఘాటి చడవల్ల లాభంలేదు ప్రభుత్వ ప్రకటనలు, ఇతర విధాలా సత్వర చర్య అవసరం

ఈక్లిష్ట సమయంలో అలాంటి చర్యల ప్రాముఖ్యాన్ని, ఫలితాన్ని మరిచిపోవటం ప్రధాని నెహ్రూ చూడటంలేదు ఏదో మామూలు గ్రాతిపాల్యం, ఖండనంటే మింత పోతుంది లేదు మన ప్రధాని కాని అటువంటి మాత్రం నిస్పృహతో ఉత్కృష్టతో సన్నద్ధులవుతున్నారు

"పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా ప్రభుత్వం ఇస్తున్న సైనిక సహాయం విషయాన్ని మీరు ఆవేశంతో చర్చించుకోవాలి" అని ప్రధాని నెహ్రూ సమర్థించారు కనిపించుతూన్న ఆవేశం ప్రదర్శించి ప్రధాని పాకిస్తాన్, డల్లెస్, అమెరికా ఇతర మిత్రులతో ఇతర దేశాలకు ఇవ్వడం ఇదే ఒడంబడికలను అనుసరించియేనని మాకు తెలిసిన భోగట్టాలను తెలిపాడు"

పాకిస్తాన్‌కు, అమెరికాకు మధ్య సైనిక సంధి విషయమై సంప్రతింపులు జరుగుతున్నాయనే విషయాన్ని అమెరికా (ఉపమంత్రి) దృష్టికి తీసుకురాగా, అమెరికా బాగ్దాదులకు ఆమె ఉల్లేఖిత మైనట్టు పెట్టింది ఆమె ఇలా అంది "పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వంతో ఇప్పుడు కొనసాగించుకున్న చర్చలు, సైనిక సంధికి సంబంధించి నవి కావని, అమెరికా ప్రభుత్వం భ్రాంతి ప్రభుత్వానికి పోయిందని" అంటూనే భారత ప్రభుత్వానికి అమెరికా చెప్పిన మాటలలో మనం ఊరటపడి కూర్చోవాలని ఆమె అభిప్రాయం

పాకిస్తాన్‌కూ, తన దేశానికి ఉభయ సైనిక సంధిని ఏర్పరచుకోవానికి అమెరికా రక్షణమంత్రి మిస్టర్ ఎలాంటి రహస్య పర్యటనలు కొనసాగించుతున్నాడన్న వార్తలూ మన విదేశాంగ మంత్రిత్వశాఖను ఏ మాత్రం కదిలించినట్లు లేదు ఒక ప్రక్క అలెగ్జాండ్రియా మహాద్రమణ అమెరికా, బ్రిటిష్, ఫ్రెంచ్ సాయుధ సంయుక్త విద్యాసాలు జరుపుతున్న సమయంలోనే ఈ సంభాషణలు కొనసాగాయి కాబట్టి వెలాఖరికి ఈ ఒడంబడికలు పై సంతకాలు జరుగుతాయని పాకిస్తాన్ పత్రికలలో వార్తలు యిస్తున్నారు

విరోధులను, ప్రమాదాలను ఎదుర్కొనే మార్గం ఇది కాదే దు ఉన్నదే ప్రశ్న అనిశ్చితి మూడుపోతే ధోరణి ప్రదర్శించిన ఇప్పటికీ మరి ప్రభుత్వం తియ్యగా ఒప్పుకుంగా అమెరికా ప్రభుత్వంతో చర్చిస్తూ తన ఉంచాలి భారతదేశాన్ని నిర్లక్ష్యంగా ఒకప్రక్కకు నెట్టి, వారు పాకిస్తాన్‌కు ఆయుధాలను సప్లయి చేస్తూ నే ఉన్నారు మన ప్రాంతంలో వారి దురాక్రమణ సైనిక కూటములను నిర్మించుతూనే పోతున్నారు

జాతీయావసరం

ఈ విషయంలో భారతదేశ వైఖరిని తీవ్రంగాను, తగు విధంగాను కార్యకర్తల ద్వారా - తదితరమార్గాల ద్వారా తెలియచ్చడం నేడు జాతీయ అవసరం ప్రధాని నెహ్రూ సాధారణ విదేశాంగ విధానాన్ని బట్టియైనా ఇది అవసరమే కాని కొంత ప్రత్యక్షంగాను, కొంత పరోక్షంగాను తెలుపవలసిన అవసరం ఉంది అమెరికా ఆర్థిక సహాయం మీద ఆధారపడటం ఎక్కువవడం, మన ప్రభుత్వంపై అమెరికా అనుకూల వ్యక్తుల ప్రభావం, ఈ జంటకూ, అనిష్ట వైఖరికి కారణం అని చెప్పాలి కాబట్టి ప్రభావం పనిచేయసాగిందని అనిపించుతోంది

పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా చేస్తున్న ఆయుధాల సప్లయికి వ్యతిరేకంగా తీవ్రవైఖరిని అవలంబించాలనేందుకు అనేక కారణాలున్నాయి అమెరికా చర్యలు స్నేహపూర్వకం కాకుండా శత్రుత్వం కలిగిస్తున్నాయని సంప్రదాయం ఈ సమస్యపై ప్రపంచ దృష్టిని ఆకర్షించుతుంది అవిధంగా ప్రపంచ ప్రజాభిప్రాయాన్ని రేకెత్తించవచ్చు రెండవది "బ్రహ్మాండమైన ఐసెన్ హోవర్ - డలెస్‌ల విధాన పట్ల అమెరికాలోనే అసంతృప్తి పెరిగిట్లు, ఇటీవల అమెరికా ఎన్నికలలో రుజువయింది అందుచే మనప్రకటన ప్రభావం అమెరికాలోకూడ కనపడుతుంది మూడవది పాకిస్తాన్‌కు సైనిక సహాయం చేసే అమెరికాకు విరుద్ధంగా భారత దేశం దృఢమైన క్రియాత్మకమైన చర్య తీసుకొంటే, పాకిస్తాన్‌లోని సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులు, భారత దేశంతో స్నేహ సమరసభావాన్ని కోరే శక్తులు అపారంగా బలపడతాయి

అమెరికా ఇచ్చే సైనిక సహాయం గురించి, అమెరికా దురాక్రమణ వాంఛలను గురించి, నిష్కర్షగా సమితిలో నిత్యమూ ఖండనపెట్టవలసి అవసరంగురించి మరే చెప్పనక్కరలేదు ప్రపంచ సంస్థలలో భారత ప్రతినిధులు చాలాసార్లు ఇది చేయడం లేదు విదేశాలలోని భారత దౌత్య కార్యాలయాలు చేయకుండా ఇంకే భారత విదేశాంగ విధానంలో ఇదితీవ్రమైన లోపాన్ని బట్టిస్తోంది

అమెరికా పట్టును ఎదుర్కొనడానికి భారతదేశం అవలంబించవలసిన మరో తత్వంతత్వం ముఖ్యవిధానం ఆఫ్రికా - ఆసియా దేశాల స్నేహాన్ని బలపరచడం, సోవియట్ యూనియన్‌తో, చైనా రిపబ్లిక్‌తో

చీనాల మహాకుడ్యాలు ప్రభుత్వ వార్షికోత్సవంలో భారతదేశాన్నుంచి వచ్చిన దేవీ శోభారాణి, దేవీ వ్యక్తంత్రభారతి

ఇతర సోషలిస్టు దేశాలతో స్నేహ సహకారాలను బలపరచడం అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలో ఈ ధోరణికి కలగొప్ప నిర్మాణాత్మక శక్తి, ఉదాహరణకు మూడు జోన్ శాంతి సంక్షోభంలో-ప్రదర్శితమైంది

మనదేశంలో పెద్దదీ, పరిపాలక పార్టీయైన కాంగ్రెసు పాకిస్తాన్‌కు ఇచ్చే అమెరికా సైనిక సహాయానికి వ్యతిరేకంగా, సామ్రాజ్యవాదం కొనసాగించుతున్న ఇతర దురాక్రమణ చర్యలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజానీకాన్ని ఉత్తేజపరచవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించకపోవడం చాలా నిరాశాకరమైన విషయం అలాంటి విషయాలన్నీ ప్రభుత్వానికి వదలివేసి, అది చూస్తూ కూర్చుంటున్నది కాంగ్రెస్ ఇలా చేయడం మనుచుకు కూర్చోడం ప్రజాందోళన కార్యాలను పరిమితం చేస్తోంది అయినప్పటికీ పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా సైనిక సహాయం అనే సమస్యపైన అదృష్టవశాత్తు కేవలం తటా ఏకాభిప్రాయం వుంది కాని ఈ జాతీయ ఏకాభిప్రాయం, అనే విధంగా విద్య ప్రజాకార్యాచరణలో కూడా వ్యక్తం కావాలి

అసమ్మతిని తెలియచేయండి

పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా ఆయుధ సహాయం - అనే విషయానికి వ్యతిరేకంగా సాధ్యమైనంత జాతీయైక్య ప్రజా సమీకరణ జరగాలి అది అత్యంత ప్రాముఖ్యమైనది పాకిస్తాన్‌కు అమెరికా ఆయుధాలిస్తున్నందుకేగాక బాగ్దాద్ కూటమి, ఆగ్నేయాసియా కూటమి ల ప్రతి చర్యకూ వ్యతిరేకంగా, దేశవ్యాపితంగా అసమ్మతులను తెలియపరచే ఏర్పాట్లు చేయడానికి, రాజకీయ పార్టీలన్నీ, ప్రజాశక్తు న్నీ ఐక్యంగావాలి. భారతదేశస్వాతంత్ర్యం సంరక్షణల ప్రయోజనాల దృష్ట్యా చూస్తే దేశాన్ని ఈ మహత్తర పవిత్ర కర్తవ్యం, ఎదుర్కొంటున్నది

(డిసెంబరు 2, 1958)

విశాలాంధ్ర

కథానిక

"కుక్కకాటుకు...!"

'లసూనా'

'ఏమే! పిల్లోయ్! పెంబరు తూంపయ్యేరు కూసింత కాస్లెటుకు నూడెమ్మోయ్!" పొత్తి పెరిసిన ముతైవు పసుపుపుమ్మ తన క్రక్కనే కూచుని, లేడిలా కళ్ళ పటు యిటూ తిప్పుతూ, పడిపడిగా పొగాకు నేసుకున్న పద్దమ్మకు హెచ్చరించింది

మనకు పుట్టలో ఉలిక్కిపడినా, తూటుల్లో అవుపుకు జూసిన పెద్ద పాపానికి పద్దమ్మ "అలవాటుపడ్డ కళ్ళు అదాడా తి తుకున్నా ఆకుమూరదు తీసే మూలచ్చ ల్లా!" అంటూనే టూ యిటూ పరకాయించి చూస్తోంది ఎదురు పరపలో కూచుని గ్రేడింగుచేయడంలో మునిపోయిన కుబుబుల ఒక్కటూ తలెత్తి పద్దమ్మను పరాకుపట్టిస్తాన్నట్లు చూసి, కనుబొమలు ముకుళించి మళ్ళీ తన పనిలోలీనమై పోయింది

"కిష్టడి సంగతేమన్నా తెలిసినంటే! రమ్మంటేమాకు ఆడిబండ పడక! కి జాబన్నా రాస్తాడంటే దేనుకున్న నేరానికి"! మూలిచి తుంటి మనసులో తుర్యాన బలుకు పోస్తూన్నట్లు పద్దమ్మను ప్రశ్నిస్తుంది

"ఏమో! ఏ కంకలో కలిసి డో ఎచ్చిపోడు పరం జా పీజే ఒలింది పోదురూ!" అని నిర్లక్ష్యంగా అనేసి, నొటిమీది తిను చెమటలు తుడుచుకుంటూ పైటుపరయ్యా రంగా తీసి, తాపీగా కుడుచుకుని నిలుచుకుంటోంది పద్దమ్మ

"పిల్లకు మూలాపు ఉక్కిబోసు న్నట్టుంటే! ఫాను పెట్టిచమంటావా యేంటే పద్దమ్మా?" అటూ కొట్టవస్తున్న మిట్ట బ్లాలుగట్టు పరిస్తూ, సిగరెట్టుపొగలు రింగులు రింగులుగా వదుల్తూ, ఎక్కడివాంచో ఊడిపడిన రంగయ్య సలీసుగ్గా, విలాసంగా పద్దమ్మను పలుకరించాడు దూర్చించి మెల్లిగా నవ్వుల్ని, సుఖపు లిగాలి మోసుకొచ్చింది - లిమేసి ఎంత తృప్తిపడిన పద్దమ్మకైట చెరసు తీరిగ్గా తిరిగి యథాస్థానంలో కూర్చింది ఆమె పెదవులమీద చిన్నవ్వులు చిందులతో కాంతి కనుకొలుకుల్లో శాంతిరేఖలు తొంగి చూచాయి సిగరెట్టు పంగతి రుచిపోయిన రంగయ్య జేబి ప్రేళ్ళు మీరాలతో మేలు మాడటం మొదలెట్టాయి

"మీకేం బాబు కొరతలు! అనుకోవాలేగాని అన్నీ పెట్టించగలవు అడ్డం ఏముంటది ఆ అదుపుష్టం అందరికీ ఉండొద్దూ!" అన్న ప్రతిమాట సున్నితమైన త్రాసులో తూచి పట్టుగానే రంగయ్య మడి చెమ్యా త్రుణ్ణంగా పై పెదవి పైకి ప్రాకింది మాపుల మాత్రం నుబ్బుల్ని ఎగాదిగా చుట్టేస్తున్నాయి ఆమె తలవంచుకుని తనపని తాను చూసుకుంటోంది రంగయ్య ఒక్క మాటు గట్టిగాదగ్గి మళ్ళీ సిగరెట్టు దమ్ములాగాడు "రేపో మాపో రెండోకొట్టు దిగుతోంది కొంచెం తొందర చెయ్యండి అడంగుల మచ్చట్ల కంటేమాదిగాని అ మంకజెపుతున్నా ఆకని పెంబట్ల మూరాయా, పెళ్ళాట్టి తెలిసేవుంటిగా ఏంపద్దమ్మా!" అంటూ మళ్ళీ హెచ్చరించాడు

"పైటాలకయ్యేపోద టయ్యా బాగ్గాం ఒటి దు మూడుకొట్లు దిగితా మూడు నిముసాల్లో తేల్చెయ్యకూ!" మూలిచి కుతూహలపడుతూనే జవాబు చెప్పింది

"పని తొందరని ఎంత మా పీకల మీద మూడకుంటుంటే గాని, ఫలితం ఏమాండదు!" ఎందుకనో పద్దమ్మ చాలా దీర్ఘం తీసి తేల్చిపారేసింది రంగయ్యవంక చూసీ చూడనట్లు ఓ చూపు విసిరేసి

రంగయ్యకు ఈదఫా బాగా వ్యాపించింది "పని అయ్యాకచూడే పద్దమ్మా! ఫలితం ఉంటదో లేదో! ముందుగానే ఈ విట్టూరాలెందుకు హెం! ఈ రంగయ్య అంత మాట తప్పుటోడే!" తల ఇంకించి నుబ్బుల వైపు కీరకంట చూస్తూ, మనుడాగా అనేశాడు ఫలితంమాకూలే! కొంచెం విరాళపడ్డాడు అప్పటికే కౌంటింగ్ కాలాతీతమయి దనుకున్నాడేమో ముంజేతిమీద ముతః ఖద్దరు లాల్చీని పైకెలాగి కడియారంలో కంటు చూచుకుని, కణకణా రెండడుగులు ముందుకేసి, మళ్ళీ ఎండులో వెనక్కొచ్చి ఒక్కక్షణం ఆలోచించి, "ఇంటికి బాయ్యోప్పుడోమాకు కనపడిపో పద్దమ్మా పనుంది, ," అని పాగి పోయాడు - ఆవ్యాఖ్యాన్ని అందుకుని పద్దమ్మ మళ్ళం పద్దంలా మిసిసించింది

* * *

మూడైపై ఎకరాల్లో కాకాపు మూడొంతుల్లో మూడేళ్ళుంచీ దొరపొగాకు వేస్తున్నాడు పొగాకు రైతు రంగయ్య కాలం, ఖర్చు కలిసివాడటాన్ని ఆశ యుతి రంగ వస్తోంది బి ఎల్ టి డి వారి ఆదరణ బాగానేవుంది అన్ని అప్పులూ తీర్చి ఖర్చులుపోను అప్పటికే అరవై, డెబ్బై పెద్ద కోట్లు వచ్చేశాడని అందరూ అనుకుంటుండేవారు ఆ విషయం భగవంతునికే తెలియాలి గాని ఆకని కాలకం లో మాత్రం అనూహ్యమైన మార్పు వచ్చేసింది పెద్దల కన్నుకి చిన్నారిగానున్న పుట్టి గోడల పూరిగొంప కాస్తా మంచి సిమెంటు బాబాగా మారిపోయింది ముప్ఫైఆరుటన పంటకన్నా దాకా ముద్దులు మూటగట్టిన రంగయ్య జుట్టు ముడి (గిరజాలతో సహా) ఒకటాటి ఉదయాన్నే అస్పష్టమైపోయి, మూడంతస్తుల మెంటులతో నూత్రి పరిగా గ్రామపుల్లకి మారిపోయింది. పొడుగు బేతుల బనియన్లు, పొడుగు బేతుల ముల్లుగర్ర, పైపంచ, లాటి పొడుగు పట్టు ఫ్లాపుల్ని, పొడుగు బేతులు బద్దరు లాల్చీ పొట్టి బేతుగర్ర, చిన్నా గర్ల్ తుండుగుడ్డ, సిగరెట్టు లాగ్రామ్ వాయి పనిమీకనే గా బీడీ అం గ్రక్కనున్న బస్తీకి ప్రయాణాలు అధికమయ్యాయి పట్నం కాళ్ళు పుర్ర ఇద్రజ జాస్తయిపోయి ప్రభుత్వాలు తెలుగు సినిమాలను గురించి, కారలను గురించి అపుడపుడూ ఆక్షేపిస్తూ నోటుంట విమర్శ లు వెలువడుతున్నాయి కార్లకళ్ళకి వృధాగా ఇస్తున్న డబ్బుతో మరొంత బోడిస్తే మంచి మోటారు సైకిలు రాకపోయే అనే ఆలోచన రంగయ్య బుర్రలోకి ప్రవేశించిందని తెలిసినట్టుగా వ్యక్తులు బాగానే అనేస్తున్నారు

ఇన్నిటా ఇన్ని పరిణామాలొచ్చినా పక్కయిళ్ళోనూ దిగి ఆకని ఇల్లు మాత్రం, పెళ్లాం, పిలలతో కలకలాడుతుంది శాస్త్రపడటంలేదు తగ్గటం పెట్టెలోమరుగుతూ ఎవరో ఒకదూరపు బంధువు ఆఇంటికి కాపలాదారులా, తనకిపాట్లు పడుతూవుంటాడని రంగయ్యకు బాగా కాపలసినవాళ్లు కొందరి ప్రస్తావన తెచ్చి ఆడపడుచు అంతగా ఆత్రుత జూపకపోవడంతో, 'ఓర్లు దూను మనకెందుకు లే అని ప్రమాదపు వైరాగ్యంతో మరి మలగడం మానే కారని వినిపిస్తే ఎలావున్నా, తర్వాతరు అనుకునేలా రంగయ్య మని పూలరంగడికి తుడైనే చదివిపోతూవుంది

పొగాకు సీజన్‌లో పొద్దస్తమానూ రంగయ్యకు ఊపిరాడని పని కాయకేవడం, జట్టుకేయడం చదడం, కలుపు తీయించడం, ప్రేడింగులు, అమ్మకాలు మొదలయిన అసంఖ్యాక వ్యవహారాల్లో అన్నిటా అతథాకాలు చేస్తూనే వుంటాడు పొగాకు ఒంటిగా, చేనుకు బాగుగా కొనుగోలు, పొగాకు ఇన్‌స్పెక్టరు లోటి లాకాకేలు, కమీషన్ ఏజెంటు ఖంగారీ వ్యవహారాల్లోనూ క్రమాలు నిన్ని యింగ్లీషుముక్కలు కాని లోపం రంగయ్యకు చాలా లోటుపరిచి అయినా ఏదేళ్ళ కయినప్పుడు 'ఏరకమిగా కనుగాయ లన్న' ధ్యేయం ఏడు అహోరాత్రాలు పల్లించి కూడా ఫీ ధ్రువ్లు పోవడంతో, పైన్ రీ విద్యకు మంగ

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

ప్రకృతం మనదేశంలో జరుగుతున్న క్రికెట్ పందెములకు వచ్చి యున్న వెస్ట్ ఇండీస్ టీమునకు బొంబాయిలోని ప్రముఖ ఫౌంటెన్ కలమాలు తయారుచేయు ధిరాజ్ పెన్ మ్యూఫాక్చరింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు తమ ఫ్యాక్టరీలో తయారుచేసిన విల్సన్ పెన్నును బహుమతి చేస్తున్న దృశ్యం

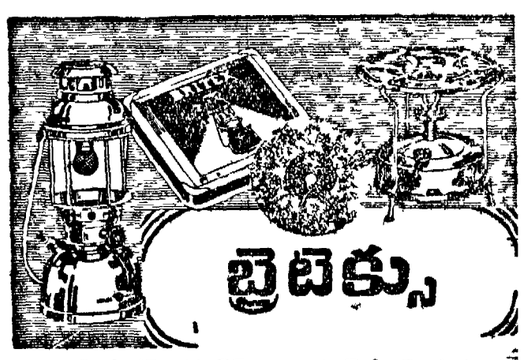

టాటిల్ ప్రొడక్ట్స్ లిమిటెడ్, 138 కానింగ్ స్ట్రీట్, కలకత్తా!

దక్షిణ భారత ఏజంట్లు:

మెస్సర్స్ కె రాంసన్ & కో (1916)

228 పూనమల్లి హైరోడ్ మద్రాస్ 8

హెచ్చరిక!

మీ జలుబు ప్రమాదకరంగావచ్చు!

మీ జలుబు ముదిరి ప్రమాదకరమైన వ్యాధికి దించకముందే మీపైన ఈ పూత మందుతో జలుబును నివారించుకోండి!

జలుబును 2 విధాల నివారిస్తుంది!

1 ముక్కు ద్వారా పనిచేస్తుంది. విక్స్‌వేపొరబ్ రుదినపుడు పూసిన దాని వాసన ముక్కులోగుండా గొంతులోగుండా ఊపిరితిత్తుల్లోకి వెళ్ళి పోయి జలుబును నివారిస్తుంది.

2 చర్మం ద్వారా పని చేస్తుంది. విక్స్‌వేపొరబ్ రుద్దినపుడు చర్మానికి వెచ్చగా గుండెలలోనించి జలుబు బాధను నివారిస్తుంది

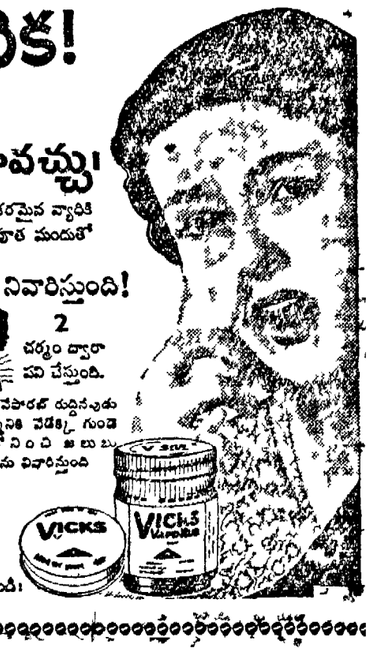

విక్స్ వేపొరబ్

కొమ్ము గొంతు ఛాతీపై రుద్దండి!

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో అజాపజాలేని నిరంకుశపాలన

ప్రతిపక్షం ఏర్పడిన ఫలితంగా బయటపడుతూన్న రహస్యాలు

క్రొత్తగా వచ్చిన ప్రతిపక్షవర్గమూ నెల్లూరు సందర్శించినప్పుడు పెద్ద పెద్ద భవనాలూ, కాన్నిరోడ్లూ చూచి నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ చాలాబాగున్నదని సర్టిఫికెట్ యిచ్చిపోవడం, మున్సిపల్ చైర్మన్ శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి అనుచరులు ఆ పొగడ్తలను ప్రచారం చేసుకుంటూ సుబ్బారెడ్డిగారి అధికారం చిరస్థాయి గావాలని అనుకోవటం పరిపాటిగా వుంది. 20 సంవత్సరాలనుండి శ్రీ సుబ్బారెడ్డి గుత్తాధికారం చలాయిస్తూన్న యీ మునిసిపాలిటీలో యెన్ని అక్రమాలు జరుగుతున్నాయో 1956 లో జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికల్లో ముగ్గురు పౌరసమితి అభ్యర్థులు గెల్చి ప్రతిపక్షంగా ఏర్పడిన తరువాత ఒక్కొక్కటీ బయటపడుతున్నాయి.

ప్రజా సేవకోసం యెంతో త్యాగం చేసినవారు ఎంతోమంది వుండగా వారిపుస్తకాలలో వున్న పార్కులకు ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి పార్కు, మహబూబ్ ఖాన్ పార్కు, విప్లవ రాజగోపాలరావు పార్కు, పేదూరు లక్ష్మణస్వామి పార్కు అంటూ తమపేర్లే పెట్టుకున్నారుగాని ఒక్క జాతీయవాదిని గౌరవించిన పాపాన పోలేదు.

గత ఎన్నికలలో శ్రీ వి. అనంతరామయ్య, టి. రాయప్ప, గంటా ఆదులయ్యగార్లు పౌర సమితి అభ్యర్థులుగా ప్రతిపక్షంలో వుండి మునిసిపాలిటీలోని తప్పుకొంతవరకయినా బట్టబయలుపెట్ట గలుగుతున్నారు.

పది పదిహేను సంవత్సరాలు తరువాత మొట్టమొదటిసారిగా ప్రతిపక్షం ఏర్పడి ప్రతి మీటింగులో ప్రశ్నలువేసి సమాధానాలు డిమాండు చేసే సాంప్రదాయం ప్రవేశపెట్టారు. ఇందువల్ల ఆశీపరత్యాయాలు చైర్మన్, వైస్ చైర్మన్ మొదలగువారు చాల యిరకాటంలో పడిపోతున్నారు. ఈ మధ్య శ్రీ రాయప్పగారు కాపువీధి జనాభా యెంత? కపాడిపాళెం జనాభా యెంత? పబ్లిక్ కొళాయిలు అక్కడ యెన్ని? యిక్కడ యెన్ని?, ప్రజలచేత కొళాయిలు యెన్ని?, అందులో ఉపయోగపడకుండా పాడైపోయివున్న కొళాయిలు యెక్కడ యెన్నివున్నాయి? అని ప్రశ్నలువేస్తే ఏడెనిమిదివేల జనాభాకు మించివున్న పేదప్రజలు నివసించే కపాడిపాళెం కంటే రెండువేల ప్రజలకోసం వున్నారని కాపువీధిపట్ల తమ అక్రమపక్షపాతమంతా బయటపడి పోతుందని చైర్మన్ గారు బాధపడ్డారు. రెచ్చిపోయారు.

పట్టణ అభివృద్ధికార్యాలకు డబ్బులేదంటూ చైర్మన్ కోసమై ఒక ఎయిర్ కండిషనుగదికి 20 వేలరూపాయలు, శీతలపానీయాలకు గోడ్రెజ్ కుర్చీలకు సుమారు 40 వేల రూపాయలు మొత్తం 60 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినది. ఇది శుద్ధ దండుగగదా అని అడిగితే శ్రీ సుబ్బారెడ్డి సరియైన సమాధానం చెప్పకోలేకపోయారు. పైపెచ్చు స్థానిక సంస్థల మాజీమంత్రి శ్రీ ఏ. బి. నాగేశ్వరరావుగారికి మునిసిపల్ కౌన్సిలు సన్మానం జరిపినప్పుడు అనంతరామయ్యగారు యీ దుబారా ఖర్చు విషయం అడుగగా గోడ్రెజ్ కుర్చీ 'ఒక్కొక్కటి' 50 రూపాయలు మాత్రమే అయిందని బుకాయించారు చైర్మన్ గారు. కాని బిల్లులు తిరగతోడి చూస్తే ఒక్కొక్క కుర్చీ 178 రూపాయలకు మించి 800 రూపాయలవరకు వున్నట్లు తేలింది. తర్వాత మరియొక కౌన్సిల్ మీటింగులో యీ విషయంపై ప్రశ్నించితే కుర్చీ ఖరీదు 50 లు అని నేను చెప్పలేదన్నారు చైర్మన్ గారు. అయితే మీరు పూర్తిగా అబద్ధాలాడుతున్నారన్నమాట అని అడిగితే అలాగే అనుకోండి అని చైర్మన్ తిప్పుకొన్నారు.

మునిసిపల్ కర్మచారులకు కో-ఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీ ఒకటుంది. ఈ సొసైటీకి డబ్బు 16 వేల రూపాయలు గల్లంతైపోయిందని యిటీవల ఆడిటరు రిపోర్టులో చెప్పారు. దీనికి బాధ్యత మునిసిపల్ కమిషనరుగా వుండిన శ్రీ అప్పిరెడ్డిగారినికూడ అడిగితే అభిప్రాయమిచ్చారు అప్పిరెడ్డిగారే యీసొసైటీకి ప్రెసిడెంటు. ఇది యేమిటయా అని వెంటనే ఒక పత్రిక జరిగింది సొసైటీ రిజిస్ట్రేషన్ దొంగిలించబడ్డాయని చెప్పారు. నిర్వహణలేక మునిసిపల్ కార్మికుల సొసైటీడబ్బు ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి మనుష్యులు తినివేయడమేగాక ఆ 18 వేల రూపాయిలు మరల 500 మంది మునిసిపలు కార్మికులపద్ద గోళ్ళూదగొట్టి వసూలుచేశారు. ఈ విషయంమీద ప్రభుత్వానికి మెమొరాండాలు పంపించబడ్డాయి. శ్రీ శ్రీ నర్సన్న పేషుయ్యగారు అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలు వేశారు. కాని ఫలితం శూన్యం.

మీటింగులల్లో జరిగే విషయాలు ప్రజలు కూడా వచ్చి వింటే తమ భాగోతమంతా అందరికీ తెలిసిపోతుందనే భయమేమో.

మునిసిపల్ కౌన్సిల్ హాలులో విడిటర్స్ గ్యాలరీకి కనీసం బెంచీలయినా వేసి యేర్పాటుచేయండి అని ప్రతిపక్షంవారు అడిగితే అటువంటి ఆలోచన యేమీ కౌన్సిల్ ముందులేదు అని చైర్మన్ గారు సమాధానమిస్తారు.

ఏ పార్టీలో యితరపార్టీవారికి ఐహిరంగసభలు జరుపుకోవానికి అవకాశం యివ్వరో ఆ పార్టీలోనే కాదుమూత్రం త్రవారీగోడలు బ్రద్దలు గొట్టివేస్తే పెద్దపెద్ద బహిరంగసభలు జరుపుకున్నా చలామణి చేసుకోగల్గిన శ్రీ సుబ్బారెడ్డి.

పన్నులవసూలీవిధానంలోపక్షపాతం, నిరంకుశత్వం ప్రబలంగా వుంటున్నవి. అస్సెసుమెంటు బుక్కు తిరగవేస్తే 1957 వరకు బంగారువగల వ్యాపారం చేయు కౌన్సిలరు శ్రీ ఎ. శెట్టి సుబ్బన్నగారికి వృత్తిపన్ను రెండు రూపాయలు మాత్రమే వుండగా ఆ అంగడి ప్రక్కనే అప్పడాలు చేసుకొని బ్రతికే శ్రీమతి మెంటా సుబ్బమ్మకు కూడ రెండు రూపాయలు పన్ను. పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్థులకు దయతలచి పన్నులు చాలా తగ్గించివేయడంతో, చిన్న చిన్న వాళ్ళకు బాగా పెంచి వుదంతాలు లేక్కలేవన్ని యివ్వవచ్చు.

కనుకగా మూడు కౌన్సిల్ మీటింగులకు హాజరు కాకపోయినా, మున్సిపల్ ఏరియాలో నివసించకపోయినా వారిసభ్యత్వం రద్దవుతుంది.

కాని, శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి మేనల్లుడు మాధవరెడ్డిగారు కూడ కౌన్సిలుకు ఎన్నికలయిన రెండు మాసాలకే, నెల్లూరు పదిలిపెట్టి కర్నూలులోని బిర్లా ఫ్యాక్టరీ అయిన తుంగభద్రా యిండస్ట్రీస్ కంపెనీలో లీగల్ అడ్వయిజర్ ఉద్యోగం చేరారు. ఆ సభ్యుడు వరసగా 32 మీటింగులకు హాజరు కాలేదు అయినా ఆ సభ్యత్వం రద్దు కాదు. నిర్ధారించి అడిగితే నోటీసులు తమకు అందలేదని శ్రీ మాధవరెడ్డి చెబుతున్నాడని చైర్మన్ గారు అంటారు.

మునిసిపల్ బిల్లుకలెక్టర్లు యిటీవల మూడు సంవత్సరాలనుండి 7 వేల రూపాయిలు తిరిగేశారు. భాగాల వంపీలో మునిసిపల్ ఆఫీసులోనే తమలో తాము కలహించుకొని చెప్పులతో ఒకరు నొకరు కొట్టుకునే స్థితికి వచ్చిన తరుణంలో ఈ దొంగతనం బయటపడింది. రికవరీ ఆఫీసరు ధర్మారెడ్డి చెయ్యమంటేనే మేము చేశాం అని బిల్లుకలెక్టర్లు బాబ్జాల యిచ్చారు. కోర్టుకు పంపితే ఈ కేసు నిల్వదు అని తమ కక్షిదారులకోయిచ్చారు. దీనిసాక్షితో డిపార్టుమెంటు విచారణ చాలదని చైర్మన్ ఒక తీర్మానం చేయించి వారి యింక్రిమెంటులు మాత్రం ఆపివేశారు అంటే వారిని రక్షించాదన్నమాట. ఈ విషయంలో అనంతరామయ్యగారు పంపించిన ఎటిమ్లు ఫైలులో నుంచి మాయమైపోయాయి.

ప్రతి మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు ద్వారా యెంతో ఆదాయం సంపాదిస్తుండగా యింత పెద్ద మునిసిపాలిటీ అయివుండి కూడా నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికలద్వారా వాల్లయిదు వేల రూపాయిలకు మించి ఆదాయం రాదు.

చైర్మన్ గారిని కౌన్సిలులో ప్రశ్నలు వేయడం, తాను సమాధానాలు చెప్పకలిసిరాకపోవడం, ఈ సందర్భాలలో అనేక అవకతవకలు, పక్షపాతం బయటపడుతుండడం తలనొప్పి వ్యవహారంగా వుంటున్నది. ఏ ప్రశ్నకూ సూటిగా సమాధానం చెప్పరు. నీ యిష్టమొచ్చినట్లు వుపన్యాసం యిచ్చుకో అనంతరామయ్య అని శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు వ్యాఖ్యానించి వూరుకుంటారు. కౌన్సిలుమీటింగులో శబ్దాలు చెప్పడం పరిపాటయింది. ఇన్నాళ్ళుగా ఏకవ్యక్తి నిరంకుశత్వం సాగుతూ వచ్చింది. కాని యిప్పుడిప్పుడే పట్టణ ప్రజలు, మేధావులు చాలమంది సుబ్బారెడ్డిగారి పోకడలు మునిసిపాలిటీ, హోల్సేలు స్టోర్సు ఏ. ఆర్. కాలేజి మొదలగు సంస్థల్లో అవినీతి యెంతగా పెరిగిందో తెలుసుకుంటున్నారు.

తమస్సు

కనుచీకటి
పెనుశోకం
కల నాకం
ఈ లోకం!
శత సహస్ర
పతంగు లవ
తరించినా
చరించినా
నశించదీ
నిశీథమ్ము!
కంటి పాపలో
చీకటి
ఖజానాల
లో చీకటి
పంటశాలలో
చీకటి
టంకసాల
లో చీకటి!
ఓటు వేయు
పెట్టెలో
సింహాసన
సీమ క్రింద
వెలుపులేని
దీ చీకటి
చెరుపులేని
దీ చీకటి!
అందరినీ
ఆవహించి
నర్తించున
దీ చీకటి!
ఉండని అని
పించదు మరి
కండమన్న
కనిపించదు!
మనస్సుకే
మాటువేసి
మసలతుంది
వెర చీకటి!
ఉపన్యాసే
పెక్కిరించి
ధిక్కరించు
నీ చీకటి!
ఆశలలో
పేలలమై
మోసులెత్తు
నీ చీకటి!
శోకమ్మున
వెలుగంతా
(అ)శోక ముద్ర
వహించినది!
చీకటి రా
జే పడుటకు
సిద్ధమ్మని
గ్రహించినది!
స్నేహమ్మున
చెంత చేరి
స్థిరమ్ముగా
వసించినది!
నాల్గు తలల
మృగరాజుకు
వెనుక శిరము
కను మెరగెను!
చీకటి రా
ధకు లోకం
వెలుగుమాత్ర
సేవించెను!
పశ్చిమాద్రి
బహుముదమున
బాలచంద్రు
బ్రసవించెను!

— సత్యం

శ్రీ వి రామకోటయ్య

బహిరంగసభలు జరుపుకోవానికి అవకాశం యివ్వరో ఆ పార్టీలోనే కాదుమూత్రం త్రవారీగోడలు బ్రద్దలు గొట్టివేస్తే పెద్దపెద్ద బహిరంగసభలు జరుపుకున్నా చలామణి చేసుకోగల్గిన శ్రీ సుబ్బారెడ్డి.

పన్నులవసూలీవిధానంలోపక్షపాతం, నిరంకుశత్వం ప్రబలంగా వుంటున్నవి. అస్సెసుమెంటు బుక్కు తిరగవేస్తే 1957 వరకు బంగారువగల వ్యాపారం చేయు కౌన్సిలరు శ్రీ ఎ. శెట్టి సుబ్బన్నగారికి వృత్తిపన్ను రెండు రూపాయలు మాత్రమే వుండగా ఆ అంగడి ప్రక్కనే అప్పడాలు చేసుకొని బ్రతికే శ్రీమతి మెంటా సుబ్బమ్మకు కూడ రెండు రూపాయలు పన్ను. పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్థులకు దయతలచి పన్నులు చాలా తగ్గించివేయడంతో, చిన్న చిన్న వాళ్ళకు బాగా పెంచి వుదంతాలు లేక్కలేవన్ని యివ్వవచ్చు.

కనుకగా మూడు కౌన్సిల్ మీటింగులకు హాజరు కాకపోయినా, మున్సిపల్ ఏరియాలో నివసించకపోయినా వారిసభ్యత్వం రద్దవుతుంది.

కాని, శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి మేనల్లుడు మాధవరెడ్డిగారు కూడ కౌన్సిలుకు ఎన్నికలయిన రెండు మాసాలకే, నెల్లూరు వదిలిపెట్టి కర్నూలులోని బిర్లా ఫ్యాక్టరీ అయిన తుంగభద్రా యిండస్ట్రీస్ కంపెనీలో లీగల్ అడ్వయిజర్ ఉద్యోగం చేరారు. ఆ సభ్యుడు వరసగా 32 మీటింగులకు హాజరు కాలేదు. అయినా ఆ సభ్యత్వం రద్దు కాదు. నిర్ధారించి అడిగితే నోటీసులు తమకు అందలేదని శ్రీ మాధవరెడ్డి చెబుతున్నాడని చైర్మన్ గారు అంటారు.

మునిసిపల్ బిల్లుకలెక్టర్లు యిటీవల మూడు సంవత్సరాలనుండి 7 వేల రూపాయిలు తిరిగేశారు. భాగాల వంపీలో మునిసిపల్ ఆఫీసులోనే తమలో తాము కలహించుకొని చెప్పులతో ఒకరు నొకరు కొట్టుకునే స్థితికి వచ్చిన తరుణంలో ఈ దొంగతనం బయటపడింది. రికవరీ ఆఫీసరు

శ్రీ జి. బాలకృష్ణరావు, బి. ఇ. డిపి. టి. సి. పి. అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ టౌన్ ప్లానింగ్, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్

నేడు 5-12-58 న పట్టణ, గ్రామ ప్లానింగ్ శాఖలో 6 నెలలు శిక్షణ పొందుటకు ఫ్రాన్స్ దేశమునకు వెళ్ళినపుడు వీడ్కోలు యిచ్చిన మిత్రబృందం

కుక్కకాటుకు

[9వ పేజీ తరువాయి]

కామా లెట్టిన రంగయ్య కళ్ళు మిన్నకట్టుకుని వైద్యేతరుగా యింగ్లీషు మందులు నాలుగు వేర్యాలని సాహసం చేయలేదు. లౌకిక వ్యవహారాలకి అనుభవం కావాలిగాని, అధ్యయనంతో ఆర్జించిన విజ్ఞానం అతనరం లేదనుకున్నాడు. కడెర లెక్కలు, కడ్డీ మదింపుల్లాంటి గడ్డు గుణితాల్ని సహితం జరజరా జనసమ్మార పీఠులు విడదీయగల విజ్ఞానం ఎన్ని విజ్ఞాన సర్వస్వాలు తిరగేసినా రంగయ్యకు లభించేవా! అనుభవంమీద అన్నిటా వల్లెకుమిరి బండిలా నడక సాగిస్తున్నాడు.

పల్లెటిరిశాల్లో ప్రతి వ్యక్తియొక్క అంతరంగిక మనుష్యుడూ, పదుగురి కరాచారుల్లో పల్లెరు గాయలకు లోబడక తప్పదు. పడమటి పొగలోని పసిరందు ఏడుపు, కూడుపు లోగిట్లో కూర్యారకాల్ని మించిపోతుంది. పడుపుల పర్లాలెకగవు, పరపాలు సామ్యాన్ని కోరవు. పదుగురిమధ్య పడులు, మూర్లు వ్యత్యాసాలన్నా పల్లెదేశాలా ఒకే ఒకజీవనం భిన్నత్వంలో ఏకత్వం. పంటపైకుళ్ళు, పంటి కూలీకి మింటి ధార లాలికి నన్నాళ్లు కంటికింత మనుకైనా లేక, పంట్లో జవ సత్వాలు వసుంధర కప్పాచిన్నా? ఎడుగు బొడుగుల్లేని ఏకాటి వ్యవస్థా అనిపించుకోటానికి చెక్కు చెదరనిది!

రంగయ్య ఏకాంత జీవితాన్ని గురించి గొంతులు బొంగురు పోయేలా గుర్రు గోపురాలపద్ద, పచ్చటిబీళ్లల్లో, రచ్చబండమచ్చట్లలో, రకరకాలుగా వార్తలువ్యాపిస్తూంటేవి. "ఫలానా! పాతిక రూపాయలెట్టి పాంపిట్ట రంగు పట్టుచీర పట్టుకొచ్చాడంటగే!" అని మంచిళ్ళ బావిదద్ద మనుషుల సంభాషణల్లో మరొకటి దొర్లేది. "అది గాదే మాటా! మరోడు మొన్ని మధ్యని మొక్కపాటోరి మాన్యం కాడ ఫలానా తోపైలా పచ్చీసులో వుండటం చూశి నా మనుషులు నేను ముఖం కాచేట్లు చిదాల్లేశానంటే నమ్ము!" కనకదుర్గగుడి దాపట కిళ్ళీపాపు కిటకట్లల్లో కిసీ స్వరంలా మాట్రమోగుతుంది. మధ్యరకపు ఊరాకాయక్తి కంఠనాదం కాదు తూన్న నీరెండ కాంతుల్లో, నిండు మోపులభారంతో మెడవరాలు గుంజుకుంటూనే "అర్ధంచేత్రిగాడ కక్కిరుగుడు గుడులేంటా అని పనికట్టుకుని నూత్తున్నకదా ఇంకే వుంది ఈ శృంగార పురుషుడు అన్న!" అంటూ కొనలు కయ్యారంగా త్రిప్పి నోళ్ళ కొక్కుకోవేది ఓ కారీయణి వంట కాల్య కక్కుకే జంటగా వస్తూన్న మరో జవరాలికి వివరిస్తూ.

కాటుకేలిన రంగయ్య కిక్కిన్న లోకపు చీట్లలో చిరాకుపుట్టున్న కాలు కొడలుగానే వున్నాయి. కూటి కింత వుండి, పొట్టకజానికింత బత్తెం వేయగల పొటవం గలదు గాబట్టి రాజ కిరీటితోనే రోజులు వెళ్లమారుతున్నాడు.

♦ ♦ ♦

"మనుష్య మనుషులో తప్పులోలేదు గాని, నీ తల్లగానిదంటూ వుంటుందా పద్దమ్మా!" ఫెళ్ ఫెళలాడుతున్న అయిదు రూపాయినోట్లు పద్దమ్మ చేతిలో ఉంచుతూ చిరునవ్వు లొలకబోస్తూ చతుర్కరించాడు రంగయ్య.

"మాగట్టిమనుషులాగుందిబాబూ నేనంతకెప్పిగా నా మాటలు పట్టుకుగదా"

"అబ్బే పట్టుకోం ఉన్నదీ లేనిదీ నా మనస్సుకు తెలియదుటేపద్దూ! నీకోసం ఒప్పుకించానంటే నిక్కచ్చిగా దూరైనానారే సరవేసస్తావనేగా నీకు చెప్పింది అన్నమాట. కాపరంజ వాసిలేకుండా ఈ రంగయ్యమాట నిలబెట్టుకునే మనిషని నీకుమాత్రం తెల్సా అసా అదిగాదు అంత దెట్టుకరిగా ఉండేటి వ్యవహారం!"

"అసేగదా చెప్పటం మరేం దన్నుండదో యేంటోగాని ఎంతి పొరకాడిగా అబ్బే పద్దేని నాకు చీకరింపు లేమిగుల్తుందాయి మరి"

"అప్పుడో అవర చంద్రమతి బయల్దేరిందన్నమాట ఉహూ నేను చూస్తాగా అనేంటో అయినా చూద్దురూ! మళ్లీ ఓ పట్టు దెట్టుకేసి లాబంలేదని గట్టిగానే చెప్పెయ్ గోటిలో పాయ్యేదానికి గోడ్డల్లెందుకా అనిగాని తప్పాడియ్యా జేజెమ్మల్నే దింపలే నీకట్టం జరిగిపోసులే పిల్లా మరేంటన్న తన్నాడో" కర్చీలోంచిలేతిరుండు శుద్ధ కయ్యారంగా ఘనాన వేసుకుని బయలుదేరే రూపద్దమ్మ చెప్పుకరిచి భాకగ కృతంగా నవ్వాడు రంగయ్య. గిలిగింత లెట్టిందికాబోలు పద్దమ్మ పళాలున నవ్వేసి, పైట సరిచుకుంటూ గుమ్మం దాటింది.

పొరలోనుంచి ఒక నిహారం తాపాగాక దొంతర్లు సెంబర్లవారిగా ఒకచోట చేర్చి ఒక్కొక్కరే జాగ్రత్తగుంటున్నారు. పక్కింటిపద్దమ్మతో తోడుగా వెళ్ళేటప్పు వసుమని సుబ్బులు కొంచెం వెనకా ముందుగా తన పని ముగించుకుని ఆమెకోసం పాక వెలుపల కారట్లాడుతోంది.

"ఇంతసేపు మంతనాలేంటే మా మంచోడు దొరికాడు కామరపు డేడట్టా" పొద్దుబోయి నందుకు కిసుక్కుంటూనూ, పరాచకంగానూ, పద్దమ్మను చూడ్డంతోటే మెల్లిగానవ్వుతూఅన్నది సుబ్బులు.

"రేపు పండుగ గదంటే మరి నాలుగుపైకలూ బేరాడొద్దూ పిల్లేమ్మా ఏ విచారం లేద్దానవు 'నా' అన్న దిక్కు లేని నా యసుకంటోల్ల పొట్లేం దెలుత్తయ్ మరే సుబ్బులూ" నాతో పాటు నీకూ కూసింత కొట్టుకొచ్చాలే తెచ్చింది చెరిసగం ఎన్నన్నా మన దొరచాలా మంచోడే ఇదుగో నీ వంతు" అంటూ ఒకరూపాయి నోటు సుబ్బులుచేత పెట్టబోయింది.

"మధ్యని నా కెందుకే నే చేతన్నా అడిగానా పెట్టానా సువ్వుంచు తుందూ అవుతుంత యిదిగా యిస్తేనూ"

"ఆశనీ ముక్కజెల్ల! నీగ్గానూ యిచ్చిందే నన్నంచుకోమంటూ యేటి 'సుబ్బులికి పెగ్గులే మధ్యన్నా పెప్పియ్య మని మరీ మరీ చెబితేను మధ్య నాకు మాట రావటానికా మాకాగుంది — పండక్కి ముత్తయిదు పిల్లలని అయ్యెంతో ముచ్చటపడుతూ యిస్తే అంత గాబరాపడతావెందుకే — ఇకేం దొంగ సొత్తుగాదులే — తీసుకో—"

"ఉహు — ఉట్టికే ఆశ్చు మన కియ్యడంఏంటి మనం తీసుకోవడం ఏంటి—"

"ఇదేనమ్మా — ఆళ్ళకాడ పని చేస్తున్నామనే ఆదరంకొద్దీ యిచ్చిం దేమో — అందులో తప్పేవుంటే— నీదంతా మరీ కిసిసిపాలు—"

"ఎవరికిసిసాలు హారిగానే. ఏంలేనిదానికి అరిగూ జానువ్వేవుంచు తుందూ పద పద. ఈపెళ్ళినపద కల్లో మనం యియ్యాళ కొంపకేసి నట్లే మాబాబు చెప్పు రడీగా పట్టు కొచ్చుంటాడు ఊ అడుగు సాగనియ్" అంటూ పద్దమ్మను అదిలిస్తూ, పొజాలు పడిపడిగా వేసింది సుబ్బులు.

మాటి మాటికు రంగయ్య కిక్కిన్న లోకపు చీట్లలో చిరాకుపుట్టున్న కాలు కొడలుగానే వున్నాయి. కూటి కింత వుండి, పొట్టకజానికింత బత్తెం వేయగల పొటవం గలదు గాబట్టి రాజ కిరీటితోనే రోజులు వెళ్ల మారుతున్నాడు.

♦ ♦ ♦

"మనుష్య మనుషులో తప్పులోలేదు గాని, నీ తల్లగానిదంటూ వుంటుందా పద్దమ్మా!" ఫెళ్ ఫెళలాడుతున్న అయిదు రూపాయినోట్లు పద్దమ్మ చేతిలో ఉంచుతూ చిరునవ్వు లొలకబోస్తూ చతుర్కరించాడు రంగయ్య.

"మాగట్టిమనుషులాగుందిబాబూ నేనంతకెప్పిగా నా మాటలు పట్టుకుగదా"

"అబ్బే పట్టుకోం ఉన్నదీ లేనిదీ నా మనస్సుకు తెలియదుటేపద్దూ! నీకోసం ఒప్పుకించానంటే నిక్కచ్చిగా దూరైనానారే సరవేసస్తావనేగా నీకు చెప్పింది అన్నమాట. కాపరంజ వాసిలేకుండా ఈ రంగయ్యమాట నిలబెట్టుకునే మనిషని నీకుమాత్రం తెల్సా అసా అదిగాదు అంత దెట్టుకరిగా ఉండేటి వ్యవహారం!"

"అసేగదా చెప్పటం మరేం దన్నుండదో యేంటోగాని ఎంతి పొరకాడిగా అబ్బే పద్దేని నాకు చీకరింపు లేమిగుల్తుందాయి మరి"

"అప్పుడో అవర చంద్రమతి బయల్దేరిందన్నమాట ఉహూ నేను చూస్తాగా అనేంటో అయినా చూద్దురూ! మళ్లీ ఓ పట్టు దెట్టుకేసి లాబంలేదని గట్టిగానే చెప్పెయ్ గోటిలో పాయ్యేదానికి గోడ్డల్లెందుకా అనిగాని తప్పాడియ్యా జేజెమ్మల్నే దింపలే నీకట్టం జరిగిపోసులే పిల్లా మరేంటన్న తన్నాడో" కర్చీలోంచిలేతిరుండు శుద్ధ కయ్యారంగా ఘనాన వేసుకుని బయలుదేరే రూపద్దమ్మ చెప్పుకరిచి భాకగ కృతంగా నవ్వాడు రంగయ్య. గిలిగింత లెట్టిందికాబోలు పద్దమ్మ పళాలున నవ్వేసి, పైట సరిచుకుంటూ గుమ్మం దాటింది.

పొరలోనుంచి ఒక నిహారం తాపాగాక దొంతర్లు సెంబర్లవారిగా ఒకచోట చేర్చి ఒక్కొక్కరే జాగ్రత్తగుంటున్నారు. పక్కింటిపద్దమ్మతో తోడుగా వెళ్ళేటప్పు వసుమని సుబ్బులు కొంచెం వెనకా ముందుగా తన పని ముగించుకుని ఆమెకోసం పాక వెలుపల కారట్లాడుతోంది.

"ఇంతసేపు మంతనాలేంటే మా మంచోడు దొరికాడు కామరపు డేడట్టా" పొద్దుబోయి నందుకు కిసుక్కుంటూనూ, పరాచకంగానూ, పద్దమ్మను చూడ్డంతోటే మెల్లిగానవ్వుతూఅన్నది సుబ్బులు.

"రేపు పండుగ గదంటే మరి నాలుగుపైకలూ బేరాడొద్దూ పిల్లేమ్మా ఏ విచారం లేద్దానవు 'నా' అన్న దిక్కు లేని నా యసుకంటోల్ల పొట్లేం దెలుత్తయ్ మరే సుబ్బులూ" నాతో పాటు నీకూ కూసింత కొట్టుకొచ్చాలే తెచ్చింది చెరిసగం ఎన్నన్నా మన దొరచాలా మంచోడే ఇదుగో నీ వంతు" అంటూ ఒకరూపాయి నోటు సుబ్బులుచేత పెట్టబోయింది.

"మధ్యని నా కెందుకే నే చేతన్నా అడిగానా పెట్టానా సువ్వుంచు తుందూ అవుతుంత యిదిగా యిస్తేనూ"

"ఆశనీ ముక్కజెల్ల! నీగ్గానూ యిచ్చిందే నన్నంచుకోమంటూ యేటి 'సుబ్బులికి పెగ్గులే మధ్యన్నా పెప్పియ్య మని మరీ మరీ చెబితేను మధ్య నాకు మాట రావటానికా మాకాగుంది — పండక్కి ముత్తయిదు పిల్లలని అయ్యెంతో ముచ్చటపడుతూ యిస్తే అంత గాబరాపడతావెందుకే — ఇకేం దొంగ సొత్తుగాదులే — తీసుకో—"

"ఉహు — ఉట్టికే ఆశ్చు మన కియ్యడంఏంటి మనం తీసుకోవడం ఏంటి—"

"ఇదేనమ్మా — ఆళ్ళకాడ పని చేస్తున్నామనే ఆదరంకొద్దీ యిచ్చిం దేమో — అందులో తప్పేవుంటే— నీదంతా మరీ కిసిసిపాలు—"

"ఎవరికిసిసాలు హారిగానే. ఏంలేనిదానికి అరిగూ జానువ్వేవుంచు తుందూ పద పద. ఈపెళ్ళినపద కల్లో మనం యియ్యాళ కొంపకేసి నట్లే మాబాబు చెప్పు రడీగా పట్టు కొచ్చుంటాడు ఊ అడుగు సాగనియ్" అంటూ పద్దమ్మను అదిలిస్తూ, పొజాలు పడిపడిగా వేసింది సుబ్బులు.

మాటి మాటికు రంగయ్య కిక్కిన్న లోకపు చీట్లలో చిరాకుపుట్టున్న కాలు కొడలుగానే వున్నాయి. కూటి కింత వుండి, పొట్టకజానికింత బత్తెం వేయగల పొటవం గలదు గాబట్టి రాజ కిరీటితోనే రోజులు వెళ్ల మారుతున్నాడు.

♦ ♦ ♦

"మనుష్య మనుషులో తప్పులోలేదు గాని, నీ తల్లగానిదంటూ వుంటుందా పద్దమ్మా!" ఫెళ్ ఫెళలాడుతున్న అయిదు రూపాయినోట్లు పద్దమ్మ చేతిలో ఉంచుతూ చిరునవ్వు లొలకబోస్తూ చతుర్కరించాడు రంగయ్య.

"మాగట్టిమనుషులాగుందిబాబూ నేనంతకెప్పిగా నా మాటలు పట్టుకుగదా"

"అబ్బే పట్టుకోం ఉన్నదీ లేనిదీ నా మనస్సుకు తెలియదుటేపద్దూ! నీకోసం ఒప్పుకించానంటే నిక్కచ్చిగా దూరైనానారే సరవేసస్తావనేగా నీకు చెప్పింది అన్నమాట. కాపరంజ వాసిలేకుండా ఈ రంగయ్యమాట నిలబెట్టుకునే మనిషని నీకుమాత్రం తెల్సా అసా అదిగాదు అంత దెట్టుకరిగా ఉండేటి వ్యవహారం!"

"అసేగదా చెప్పటం మరేం దన్నుండదో యేంటోగాని ఎంతి పొరకాడిగా అబ్బే పద్దేని నాకు చీకరింపు లేమిగుల్తుందాయి మరి"

"అప్పుడో అవర చంద్రమతి బయల్దేరిందన్నమాట ఉహూ నేను చూస్తాగా అనేంటో అయినా చూద్దురూ! మళ్లీ ఓ పట్టు దెట్టుకేసి లాబంలేదని గట్టిగానే చెప్పెయ్ గోటిలో పాయ్యేదానికి గోడ్డల్లెందుకా అనిగాని తప్పాడియ్యా జేజెమ్మల్నే దింపలే నీకట్టం జరిగిపోసులే పిల్లా మరేంటన్న తన్నాడో" కర్చీలోంచిలేతిరుండు శుద్ధ కయ్యారంగా ఘనాన వేసుకుని బయలుదేరే రూపద్దమ్మ చెప్పుకరిచి భాకగ కృతంగా నవ్వాడు రంగయ్య. గిలిగింత లెట్టిందికాబోలు పద్దమ్మ పళాలున నవ్వేసి, పైట సరిచుకుంటూ గుమ్మం దాటింది.

పొరలోనుంచి ఒక నిహారం తాపాగాక దొంతర్లు సెంబర్లవారిగా ఒకచోట చేర్చి ఒక్కొక్కరే జాగ్రత్తగుంటున్నారు. పక్కింటిపద్దమ్మతో తోడుగా వెళ్ళేటప్పు వసుమని సుబ్బులు కొంచెం వెనకా ముందుగా తన పని ముగించుకుని ఆమెకోసం పాక వెలుపల కారట్లాడుతోంది.

"ఇంతసేపు మంతనాలేంటే మా మంచోడు దొరికాడు కామరపు డేడట్టా" పొద్దుబోయి నందుకు కిసుక్కుంటూనూ, పరాచకంగానూ, పద్దమ్మను చూడ్డంతోటే మెల్లిగానవ్వుతూఅన్నది సుబ్బులు.

"రేపు పండుగ గదంటే మరి నాలుగుపైకలూ బేరాడొద్దూ పిల్లేమ్మా ఏ విచారం లేద్దానవు 'నా' అన్న దిక్కు లేని నా యసుకంటోల్ల పొట్లేం దెలుత్తయ్ మరే సుబ్బులూ" నాతో పాటు నీకూ కూసింత కొట్టుకొచ్చాలే తెచ్చింది చెరిసగం ఎన్నన్నా మన దొరచాలా మంచోడే ఇదుగో నీ వంతు" అంటూ ఒకరూపాయి నోటు సుబ్బులుచేత పెట్టబోయింది.

"మధ్యని నా కెందుకే నే చేతన్నా అడిగానా పెట్టానా సువ్వుంచు తుందూ అవుతుంత యిదిగా యిస్తేనూ"

"ఆశనీ ముక్కజెల్ల! నీగ్గానూ యిచ్చిందే నన్నంచుకోమంటూ యేటి 'సుబ్బులికి పెగ్గులే మధ్యన్నా పెప్పియ్య మని మరీ మరీ చెబితేను మధ్య నాకు మాట రావటానికా మాకాగుంది — పండక్కి ముత్తయిదు పిల్లలని అయ్యెంతో ముచ్చటపడుతూ యిస్తే అంత గాబరాపడతావెందుకే — ఇకేం దొంగ సొత్తుగాదులే — తీసుకో—"

"ఉహు — ఉట్టికే ఆశ్చు మన కియ్యడంఏంటి మనం తీసుకోవడం ఏంటి—"

"ఇదేనమ్మా — ఆళ్ళకాడ పని చేస్తున్నామనే ఆదరంకొద్దీ యిచ్చిం దేమో — అందులో తప్పేవుంటే— నీదంతా మరీ కిసిసిపాలు—"

"ఎవరికిసిసాలు హారిగాన

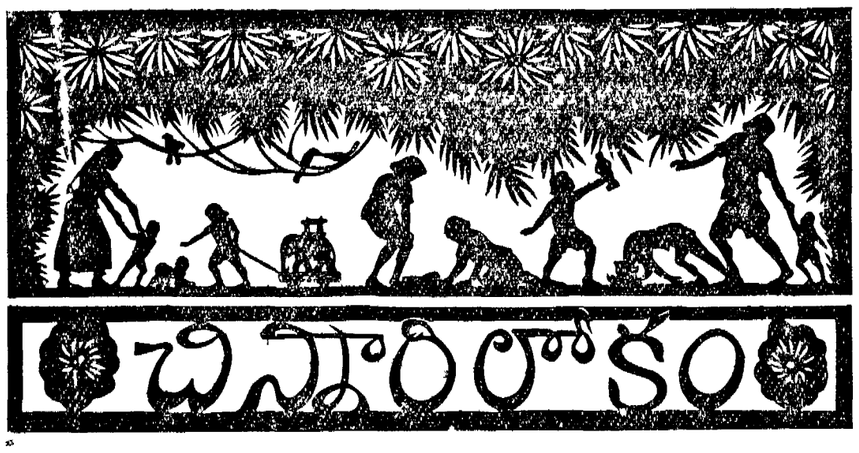

బాల విజ్ఞానం

తూకాలూ, త్రాసులూ

ప్రాచీన కాలపు మనిషి తూకాలు చూశారా? ఆ కాటాతో మనుగడూ ని వీశ గుండుతో తూచవచ్చు దాని "ఆధారం" గుండుకట్టిన చోటికి దగ్గిలో వుంటుంది, దూదిపెట్టే తట్టకు దూరంగా వుంటుంది!

మూటవరకటు ఒక త్రాసు ఊహించుకోండి దానిదండం మూడుఅడుగులనుకోండి దాని రెండుచివరలా రెండు పళ్ళాలు పెట్టండి (ఈ పళ్ళాలు బరువు లేదనుకుందాం) ఇప్పుడు అధారాన్ని దండం కడియమూన కట్టకుండా తూకంరాళ్ళు వేసే పళ్లానికి రెండు అడుగుల దూరంలో అమర్చండి. అంటే వస్తువులు తూచేపళ్ళెం అధారానికి ఒక అడుగు దూరంలో వుంటుందన్నమాట ఇప్పుడు రాళ్ళు వేసే పళ్ళెంలో వీశెరాయిపెట్టి దానితో సమానం తూచడి అలా తూచి సమాన అరవీశె కలుపుకుని వుటాయి వాటిని ఎడం చెయ్యటానికి బరువు వుపయోగించాలి దండెల్స్ అని మరొక రకం సాధనాల్లో స్ప్రింగులు సైలీసీట్ కుండే స్ప్రింగుల్లాగా తెరుచుకుని వుటాయి బలమో, బావో పెడితేగాని అవి మూసుకోవు

ఒక మంచి స్ప్రింగుచుట్ట, పొడుగుపాటిది తెచ్చి దాని చివర చిన్నబరువు కడితే అది బొద్దిగా సాగుతుంది ఇంకొంచెం పెద్దబరువు కడితే ఇంకొంచెం సాగుతుంది బరువుతీసేస్తే ముడుచుకు పోతుంది ఈసాగుదలనుబట్టి దానికి కట్టినబరువు తెలుసుకోవచ్చు ఇలాతయారు చేసిన త్రాసును తీగత్రాసు అంటారు

మామూలు త్రాసులలో తేడాలున్నట్టే తీగత్రాసులో కూడా రకాలున్నాయి మనుషులు తూచుకునే త్రాసులు గూడ్సుపార్సెల్సు తూచటానికి పనికిరావు ఒకటి రెండు బరువు మాత్రమే వుంటుంది ఇది మోసపు తక్కెడ

మామూలు వ్యాపారస్తులు వాడే తక్కెడలు యింత పచ్చి కలిగా వుండకపోవచ్చు కాని రెండుముగులు దడంగల తక్కెడలో అధారం ఒక పావు అంగుళం పెడగా వున్నా తూకంలో ఒకే మోసంతో మంచిలాభం తీసుకువచ్చు అది కంటికి కనిపించేటంత పెద్ద వ్యత్యాసంకాదు ఖాళీతక్కెడ ఎత్తినప్పుడు దండం సమంగా నిలబడటానికి తక్కెడా పళ్ళాల లోనూ దానికి కట్టే రాళ్ళలోను తేడావుండేటట్టు చేస్తారు మనం ఖాళీ తక్కెడను పరీక్షిస్తాం, తూకంరాళ్లుపరీక్షిస్తాం అంతా సవ్యంగానే వుందనుకుంటాం కాని మోసం జరిగిపోతుంది ఇలాటిమోసం జరగకుండా చెయ్యాలంటే మనవాళ్లు సాధారణంగా చేసేపరీక్ష ఏమంటే పళ్లాలుమార్చి మళ్ళీ తూకం వెయ్యటం త్రాసులు దగా తున్నట్టయితే ఒక పళ్లెంలో సరుకు వేస్తే సరిగా వీశెఉన్నట్టు కనబడినరుకు రెండో పళ్ళెములో తక్కువ తూగుతుంది అటువంటి దగా తక్కడలు తయారు చేసే వారిని శిక్షించవచ్చు

ఇప్పటి దాకా మనం చెప్పుకున్న త్రాసులు తూకంరాళ్ళు ఉపయోగించేవి వస్తువుల బరువు భూమియొక్క ఆకర్షణ వల్ల ఏర్పడుతున్నదనీ అది ఒక చోట ఉన్నట్టు మరొకచోట వుండదనీ ఆకాశంలో ఎత్తున తక్కువగా వుంటుందనీ అనుకున్నాం జ్ఞాపకం వున్నదా? తూకం రాళ్లు వుపయోగించే త్రాసులో వుండే సౌకర్యమేమంటే వీటితో మనం తెలుసుకునే తూకం భూమియొక్క ఆకర్షణకన్నా తక్కువగా వుండే చోటనైనా సరిగా తూస్తుంది

తూకంరాళ్లు లేని త్రాసులు కూడా వున్నాయి వీటిలో సాధారణంగా ఒక స్ప్రింగు వుంటుంది సాధారణంగా వ్యాయామం చేసేవాళ్లు రెండు రకాల స్ప్రింగులు గల సాధనాలు వుపయోగిస్తారు ఛాతీని పెంచే స్ప్రింగులు చూశారా ఇవి మామూలుగా వున్నప్పుడు వాటి చుట్టలు అలా తూచి సరుకు అరవీశె కలుపుకుని వుటాయి వాటిని

శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

చిన్నారి

నవ్వు వెన్నెల

పచ్చిరాని పిచ్చిమాటల
తప్పటడుగుల, ముద్దులొలికే
తనయుని తోడిదె తల్లి శోకం
తనయు కనుకగు నెల్లశోకం

అచ్చటా ముచ్చటగ నిత్యం
అక్కునజేరి ముద్దులిచ్చే,
అమ్మ అంటే పాప ప్రాణం
అమ్మ కోపం పాప త్రాణం
పాపతోడిదె అమ్మలోకం—
అమ్మ అంటే పాప ప్రాణం!

ఒక్కరోజున అమ్మ కురులను
చిక్కులను విడదీసుకుంటూ
అద్దమందున తనను అందం
అంతలో తన తనయు చందం
పోల్చుకొని ముసిముసిగ
తనయెద కట్టె నవ్వుల నెన్
తల్లి మోమున నవ్వుగాంచిన
పిల్లవాడికి ఉల్లసములరెను
బుల్లి చేతు నామె జుత్తును
ఛళ్ళఛళ్ళ యటంచు కేళిగ
చంగలించుకొనెన్

పాప కేళికి కుసులు నొవ్వగ
కోపమును నటియించి తల్లియు
పాప పీపున చిట్టిగా ఒక దెబ్బ
[illegible] తట్టింది

అట్టి దెబ్బను అలుకరాగా
చిట్టిబాబుడు కెత్తిపోవుచు
ఇట్టె తల్లిని అనుకరించుచు
పొట్టిచేతుల నామె మోమున
కొట్టె నొక దెబ్బన్
దోబూచి యట్టు
అమ్మమోమును దాచుకొన్నాది
దెబ్బకోర్వని పాపవలె తా
కెవ్వుమన్నాది

బాబు యెదలో భయం వేసెను
అమ్మ యేమ్పుకు జాలి వేసెను
కారుమబ్బులు బాబు మోమున
క్రమ్ముకున్నాయి
'ఏడ్వకే మాయమ్మ ఏడ్వకు
ఎప్పుడూ యిక కొట్టబోకు
నమ్ముమీ యిదె పిట్టుమమ్మా
నన్ను నన్ని చు'
అన్నరీతిని అనునయంగా
కన్నతల్లిని గెడ్డముంటుచు
చిన్నపాపడు దీనతను
బ్రతిమాలుకొన్నాడు

పాప జాలికి తల్లి కరిగెను
ఆపె మోమున నవ్వు విరిసెను
అట్టి నవ్వుక, పాప యెద
పరవళ్ళు త్రొక్కింది
మబ్బు వెలిసిన ఆకసంలా
నిర్మలంగా తల్లి పిల్లల
మానసాలను నవ్వు వెన్నెల
వెల్లివిరిసింది

చిన్నారి

బొమ్మల బొమ్మలు తూచే తీగత్రాసులు యింకా సున్నితమైనవిగా వుంటాయి

ఈ త్రాసులో వుండే విశేషమేమిటంటే ఇది వస్తువు యొక్క యదార్థమైన బరువును సూచిస్తాయి ఇలాటి త్రాసులతో తూచినప్పుడు భూమి మీద వీశెడు తూగే వంకాయలు చంద్రమండలంలో శేరే కూగుతాయి

శ్రీ సంక్షేమకథకాల అరుణలో శ్రీమతి త్రధా పాత్ర వహించాలని ఇందిరాగాంధీ చెప్పారు

విశాఖపట్టణంలో ఇటీవల శ్రీ పట్టాభి రామ హాయ్ కళ్యాణ గీత కళాకుటీర విద్యార్థినులు చేపీ రమణి చేపీ హైమావతి (డాక్టర్ పి వ్యాఘ్రేశ్వరుడు గారి కుమార్తెలు) భరతనాట్యం చేశారు చేపీ రమణి ప్రదర్శించిన భరతనాట్య భంగిమలు

ఎవడైతే ఏం?

—చందర్.

అమ్మ పిలుస్తున్నా ని పిచ్చుకోటిండా పాపపుగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి వెంకడి వొళ్లోకూర్చుంది "దాన్నిటు లాక్కురారా వెంకా" అంటూ భారతమ్మగారు కోపంగా అనేసరికి ఇష్టం లేకపోయినా పంపడం తప్పదని, "పోండమ్మా! నాకాడ కూసుంటే అమ్మగారు కొడతారు పోండ"ని నచ్చచెప్పబోయాడు వెంకడు కాని పాప అక్కణ్ణుంచి కదలకుండా, "ఊఁ! నేనుపోను" అంది వెంకణ్ణి ఇంకా కాస్త గట్టిగా పట్టుకుని

పదిరోజుల్నుంచీ ఇదే తంతు బాబాయి వెంకడి దగ్గిరే కూర్చోవాలంటుంది అమ్మ బాణ్ణంటుకోకుండా కోప్పడుతుంది పాప వినిపించుకోకుండా వెంకణ్ణి చేతుల్లోనే ఉంటుంది వెంకడు పాపని రకరకాల చెప్పగలడేగాని కొట్టో, కోప్పడో తన దగ్గరకు రాకుండా చూస్తున్నాడు ఇదంతా భారతమ్మగారికి కోపమొచ్చి పాపను లాక్కెళ్ళి స్నానం చేయించి ఇంట్లో కూర్చోబెడుతుంది మళ్ళీ అమ్మగారు వెళ్ళగానే బాబా రయ్యిరుంటూ వెంకణ్ణి, తీసుకుపోవడం

వెంకడు వెంకటప్పయ్యగారి తీతాడు మాఅబాడు ఇంట్లో గుడుంగా లైటింగే చూసుకుంటూ ఉండేవాడు భారతమ్మగారు వెంకటప్పయ్యగారి భార్య వాళ్ళకు పాప ఒక్కతే కూతురు కాంటి సహవాసైన వాళ్ళింట్లో పెంచుకుంటున్నారు వెంకడు నిలో కేరు పెరైంది వాడి కీర్తనంటే ఓ విధమైన అసహనం వాడొకరోజు పొలంనుండి రేగిళ్ళు తెచ్చి పాపకిచ్చాడు ఆరోజుంచీ వెంకడు పొలంనుండి ఒక్క పనుయినా పాపకు ఎరుకుతెచ్చి వెంకణ్ణి కలకలరించి వచ్చేది వాడూ అప్పుడప్పుడూ ఏవో ఒకటి తెచ్చి పాపకిస్తూ ఉండేవాడు పాప కూడా తిని తిరిగి అటెల్లో వెంకడిమీద భారం పెట్టి ఆనందిస్తూ ఉండేది ఇలా వాళ్ళిద్దరూ స్నేహం బాగా పెరిగిపోయింది పాప వెంకడి దగ్గిరకూర్చోవడమూ, ఇట్లో తినే పనువు అంటే తీసుకెళ్ళి వాడికివ్వటమూ భారతమ్మగారికి ఖంగారూ ఇష్టం లేదు అసలు మాటకు పాప కడ్డిపోవడ్రద తీసికొనారేకింద ఎన్ని చెప్పినా వెంకణ్ణి మాత్రం కలుసుకోకుండా ఉండటంలేదు ఈ విషయం అన్నీ వెంకటప్పయ్యగారికి చూచాయగా తెలుసు అయన మాటలకాణ్ణి అంటుకోకూడదని నచ్చచెప్పేవారు, వాడిదగ్గరకు దూరితే చెంబులు కాయించేస్తానని బెదరించినా వాడు వినకపోగా వాడు పొలం వెళ్లేప్పుడల్లా తనూ బసాని ఏదుపు లకి చుట్టేసి వెంకటప్పయ్యగారికి తిరిగి కెత్తి పాపనేమో అవకాశ, వాడను గ్గిరకు నిన్నుగాడుతుంటే వెణ్ణే వాడు చిన్నాపోతేనూ వాడి తన గ్గిరకు ఉండా తూన్నా చుట్టం వాడికి కనకపోయింది

ఇలాగే రోజులు జరిగిపోతున్నాయి పాపకు చెప్పీ, చెప్పి విసుగొచ్చి వెంకటప్పయ్యగారు కూడా పాప వెంకడితో ఆడుకుంటున్నా చూసీ, చూడనట్లు ఊరుకున్నారు ఎవరూఏమీ అనకపోయేసరికి పాప వెంకడితో స్నేహం మరింత ఎక్కువ చేసింది వాడు పాపమీద ఈగవాలకుండా కూడా పాలిస్తున్నట్టు చూస్తూ పాపను చూస్తూఉండేవాడు ఇదంతా వెంకటప్పయ్యగారికి మరింతగా